

**Samen waarde  
blijven creëren  
vergt een  
nieuw  
contract**



6 april 2022

**Fevia**

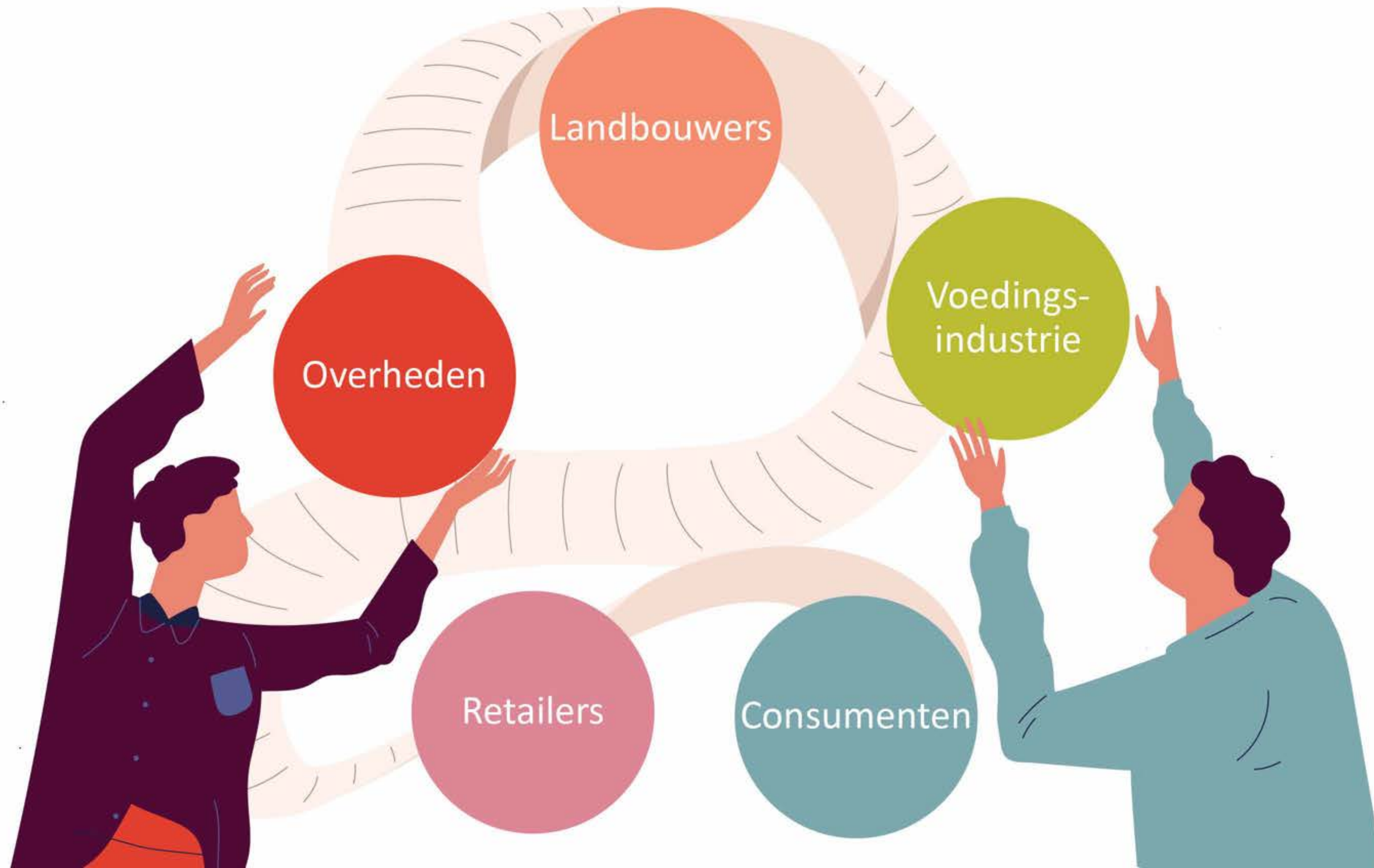


Collectieve verbintenis:  
samen werken aan een duurzaam voedingssysteem





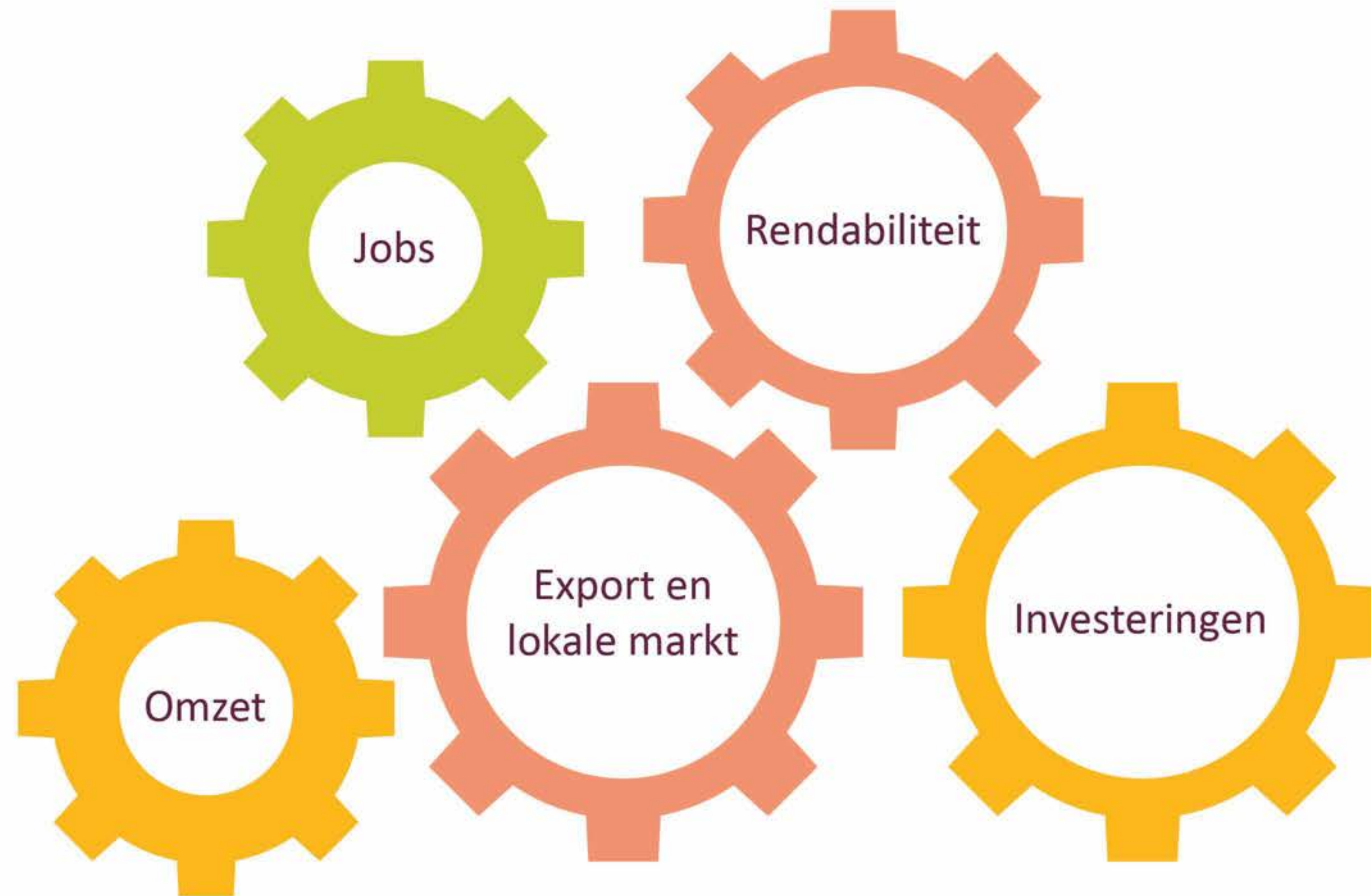
# Collectieve verbintenis: samen werken aan een duurzaam voedingssysteem



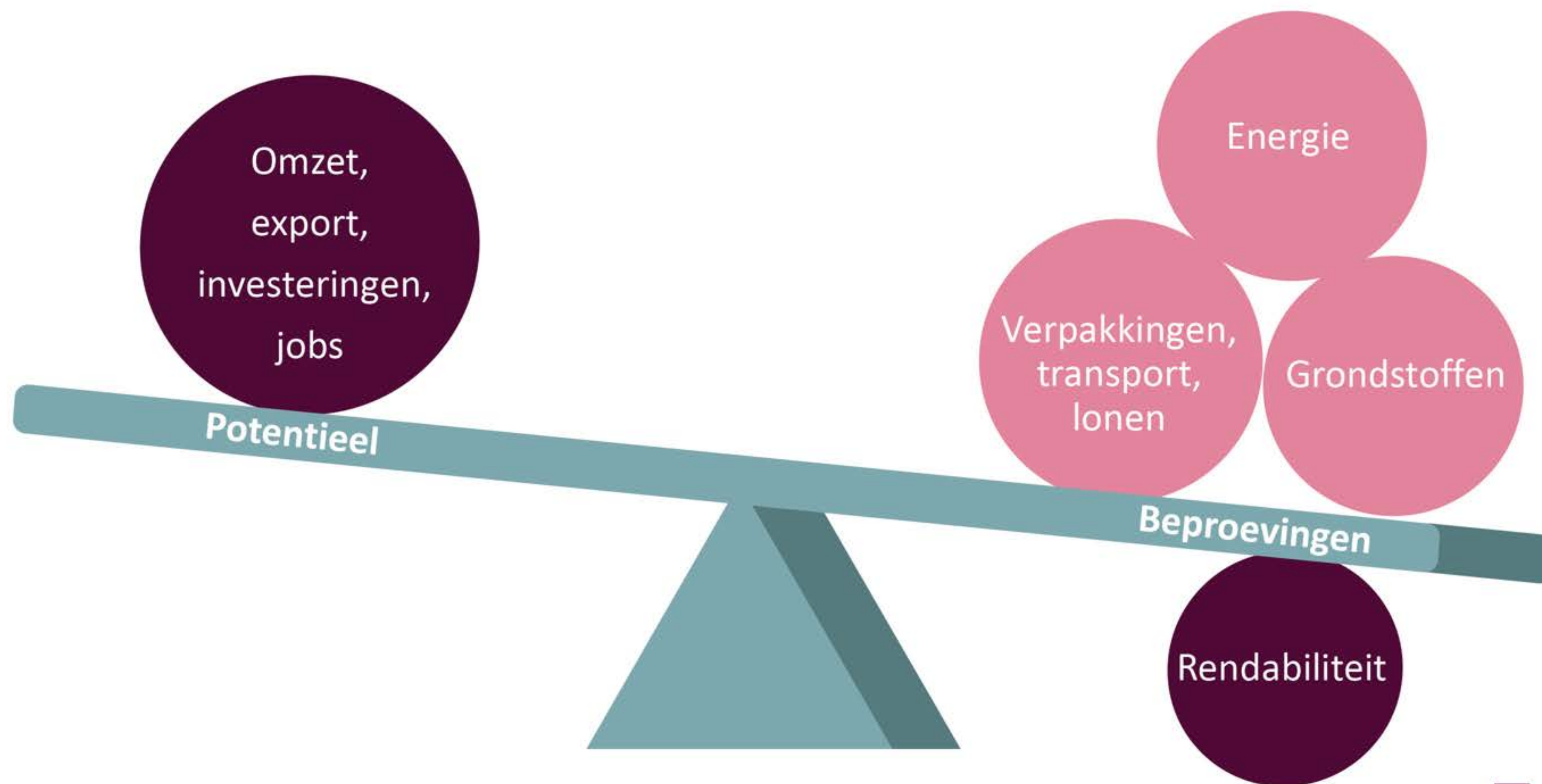
**Fevia**



Een economisch duurzaam voedingssysteem genereert waarde, werkgelegenheid en investeert in een duurzame toekomst



Maar vandaag is het systeem niet meer in evenwicht





Hoog tijd voor een  
nieuw contract om  
samen waarde te  
kunnen blijven creëren!



**Fevia**



In 2021 hadden we  
nochtans zicht op  
economisch herstel,  
dankzij de  
steunmaatregelen  
en de veerkracht  
van onze bedrijven



**Fevia**

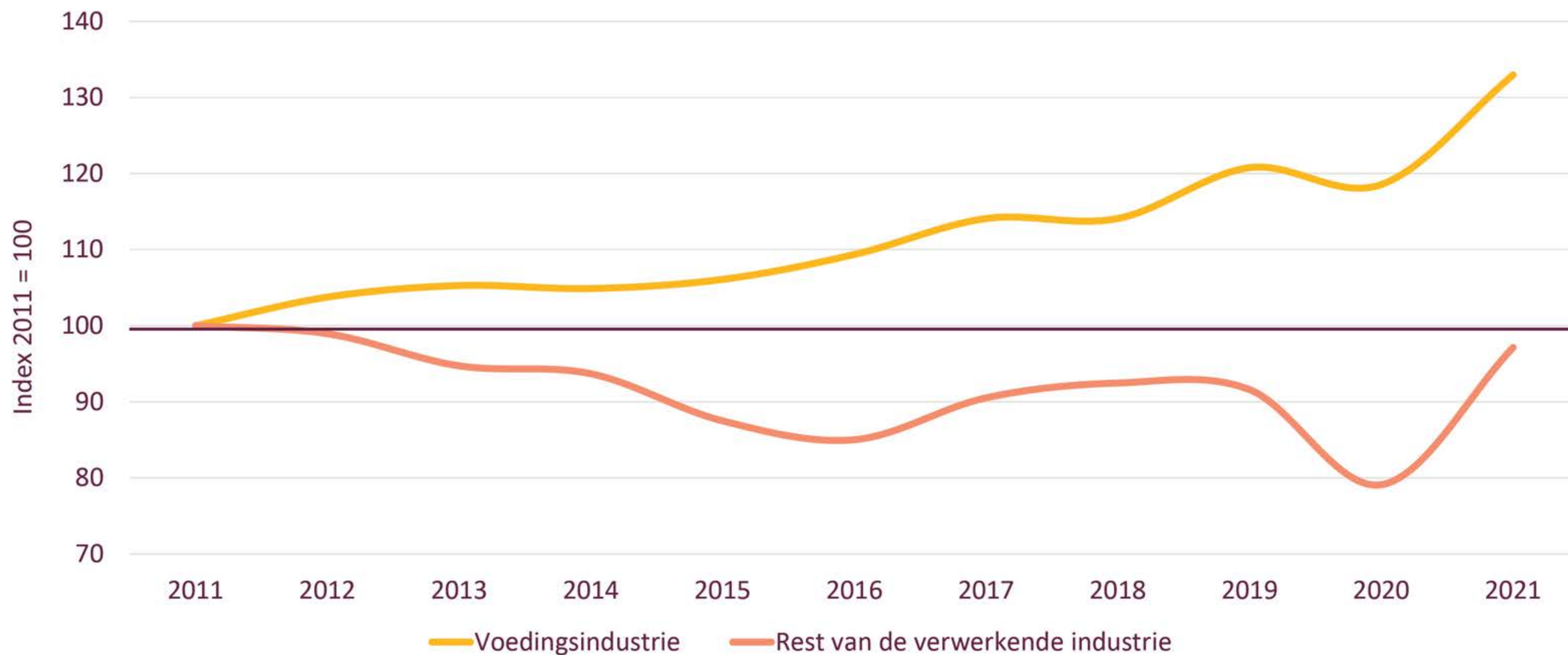


# Na crisisjaar 2020 leek de voedingsindustrie in 2021 opnieuw recht te veren





## De evolutie van onze omzet toont dat we onze rol van industriële motor blijven waarmaken



Bron: Statbel

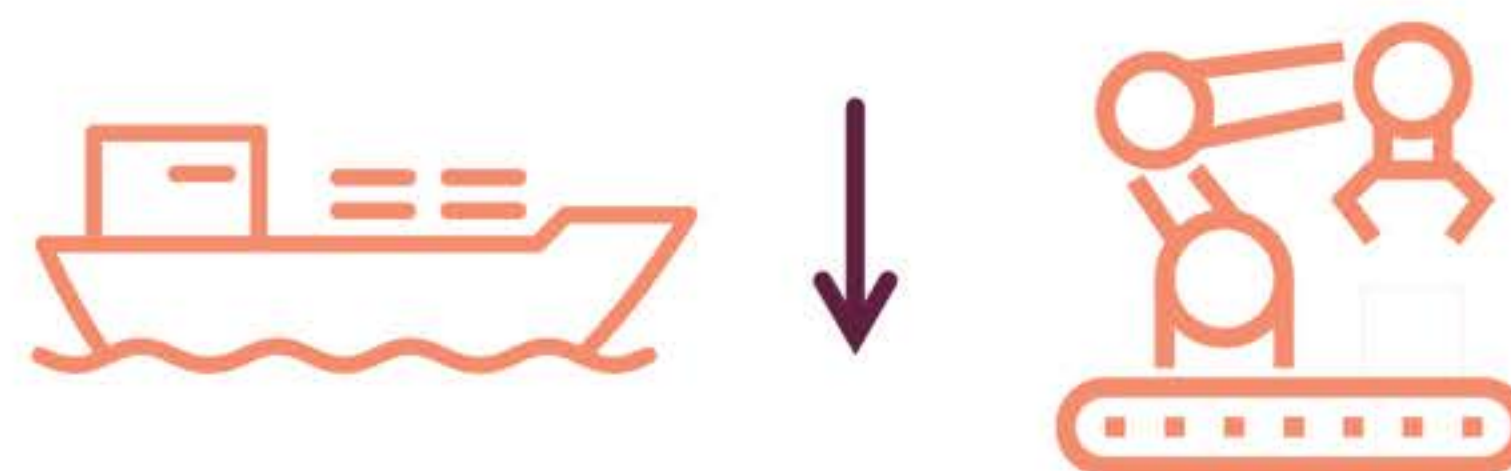


# Maar de oorlog in Oekraïne remt de productie af in 2022 (cijfers op basis van bevraging Fevia-leden)



4 op de 10 bedrijven hebben (9%) of zullen waarschijnlijk (30%) de productie binnenkort stopzetten of verminderen

## Dubbele oorzaak:

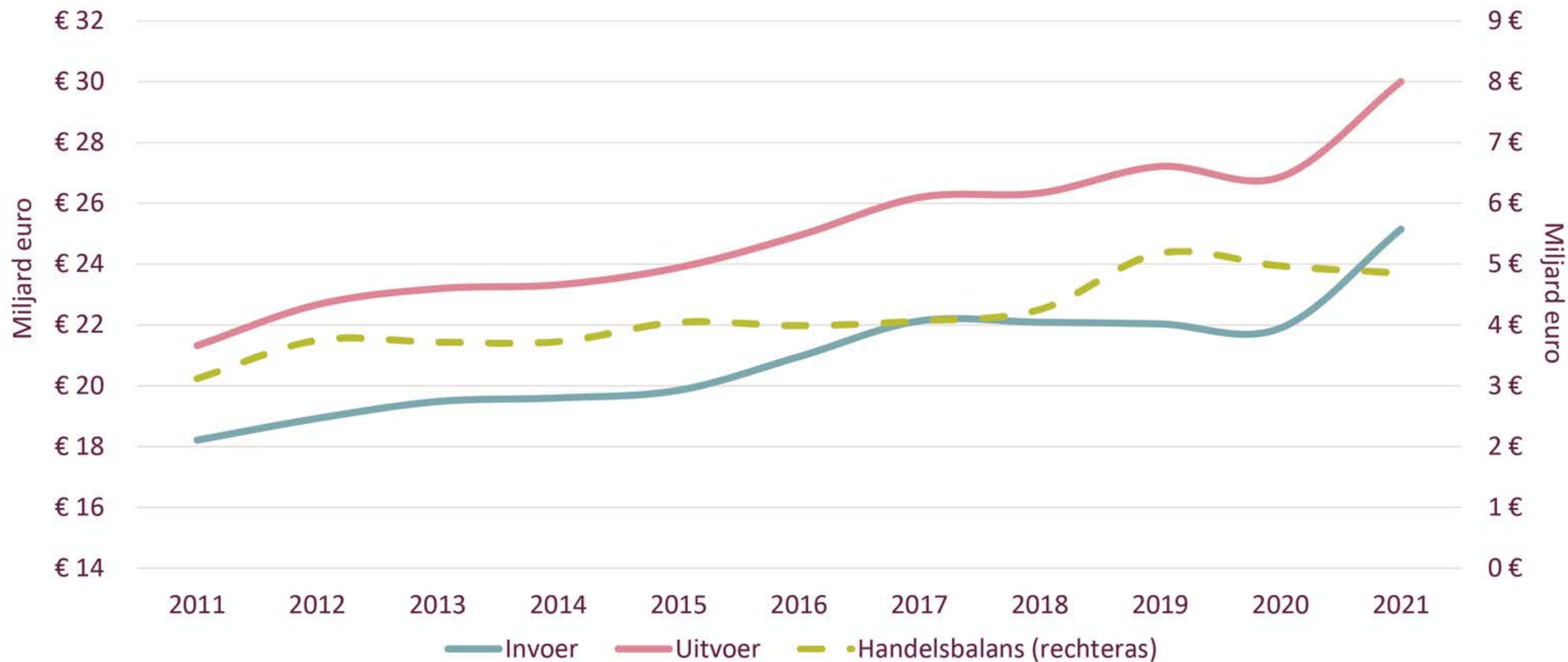


- tekort aan grondstoffen (21%)
- productie is niet (voldoende) rendabel (30%)



# Belgische voeding en dranken worden internationaal erkend

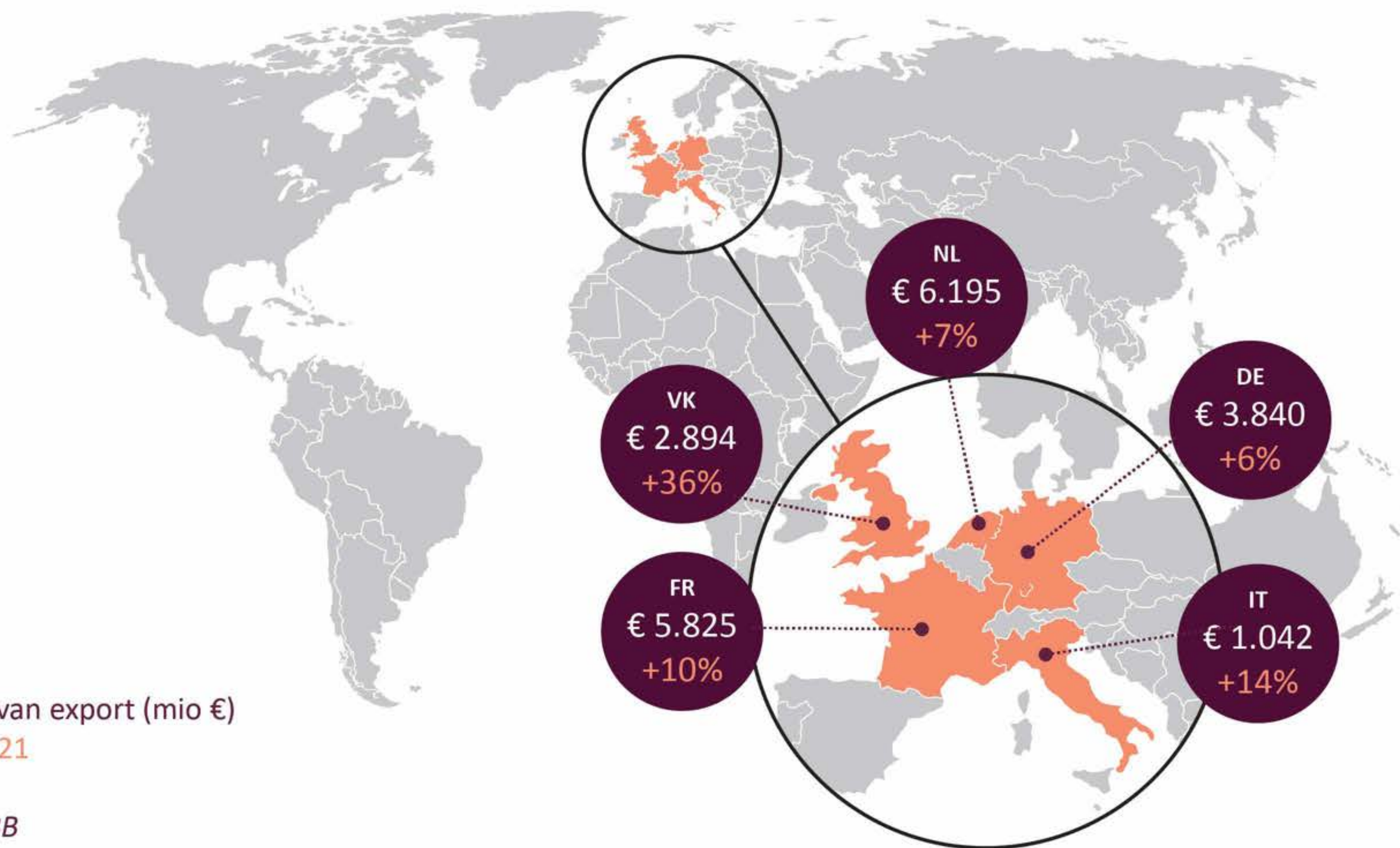
## Export vertegenwoordigt de helft van de omzet



Bron: NBB



## Top 5 bestemmingslanden in 2021



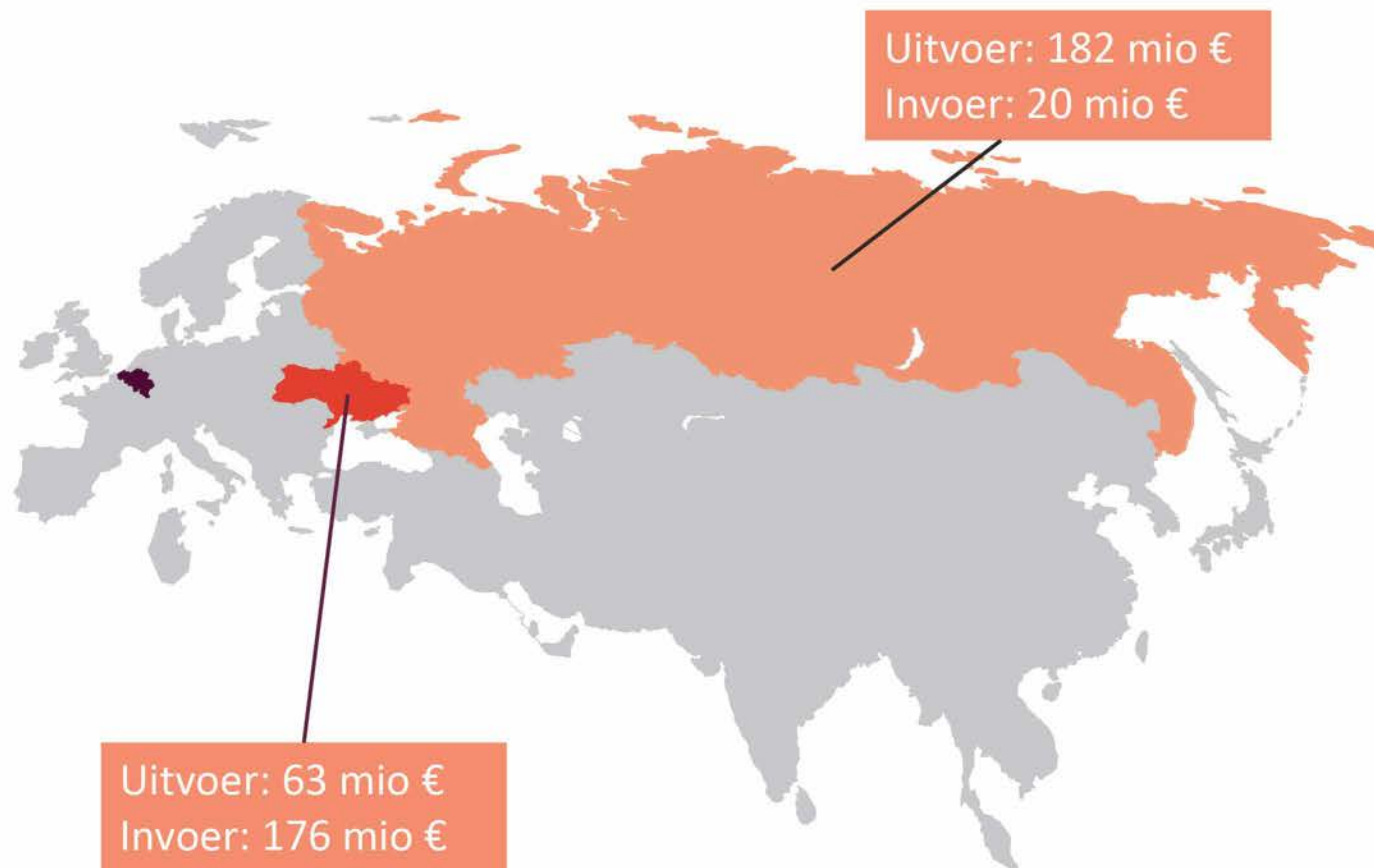
Waarde van export (mio €)  
Groei 2021

Bron: NBB



## Maar moeilijke geopolitieke context

- Export naar Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland goed voor 5% van de verre uitvoer (buiten EU en VK)
- Russische markt is een groeimarkt voor bepaalde producten





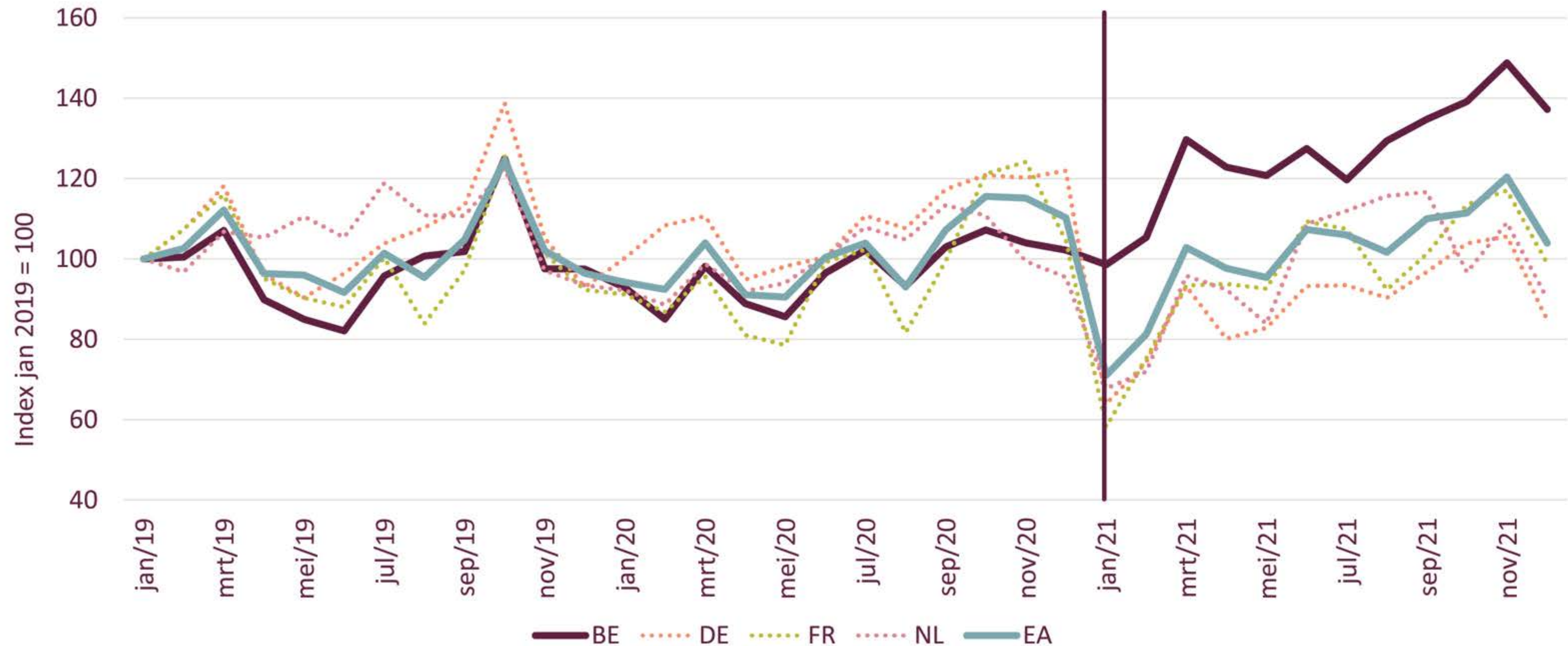
# Rusland is een groeimarkt voor bepaalde producten



Bron: NBB



# Brexit: geen stop-and-go van Belgische uitvoer naar het VK, maar invoering exportcertificaten zal zich nog laten voelen

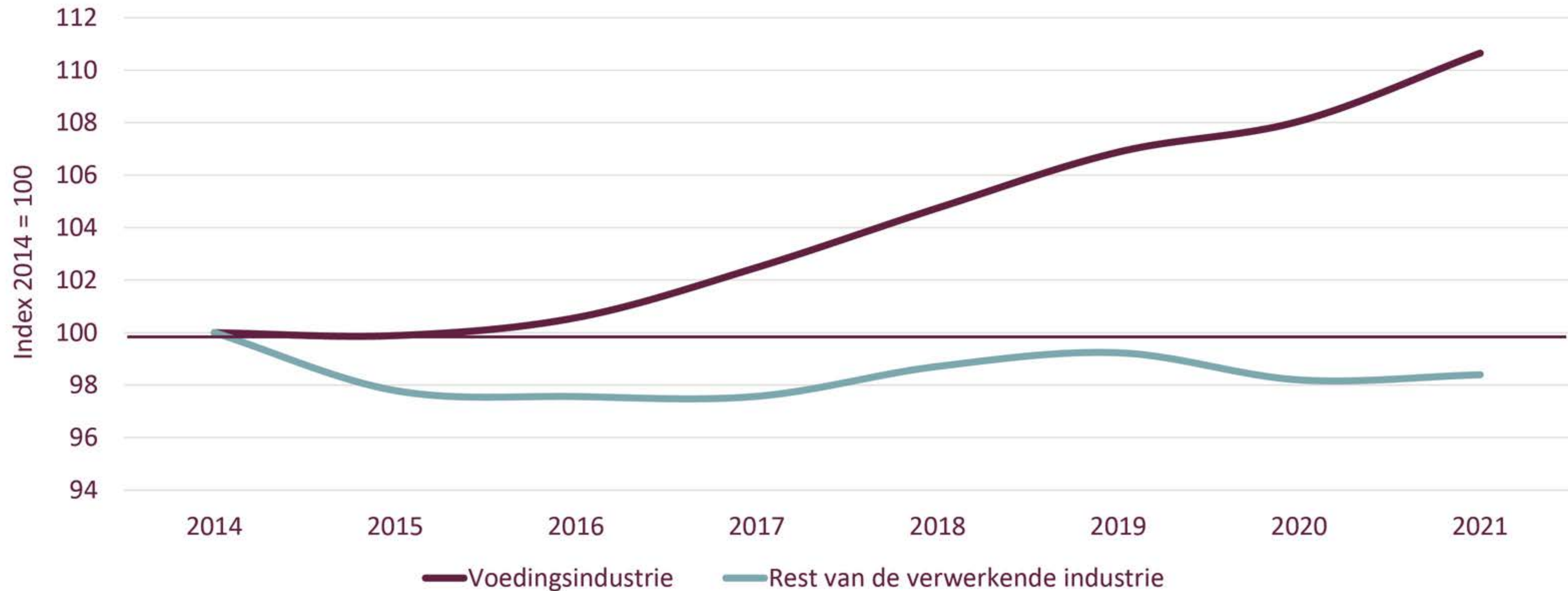


Bron: Eurostat



# De voedingsindustrie is jobs blijven creëren: 1 op de 5 industriële jobs (20,5%) is er één in de voedingssector

Evolutie van het aantal arbeidsplaatsen

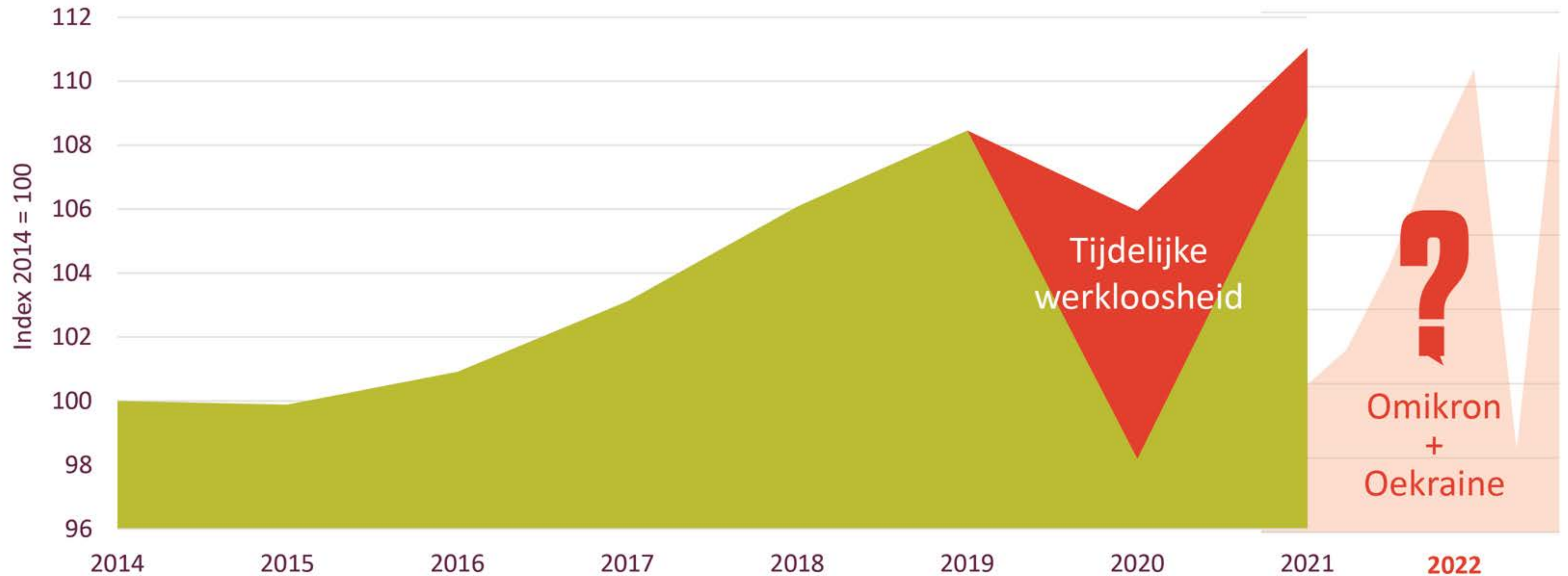


Bron: RSZ



# Maar voedingsbedrijven doen nog steeds beroep op tijdelijke werkloosheid om de gevolgen van de crisis op te vangen

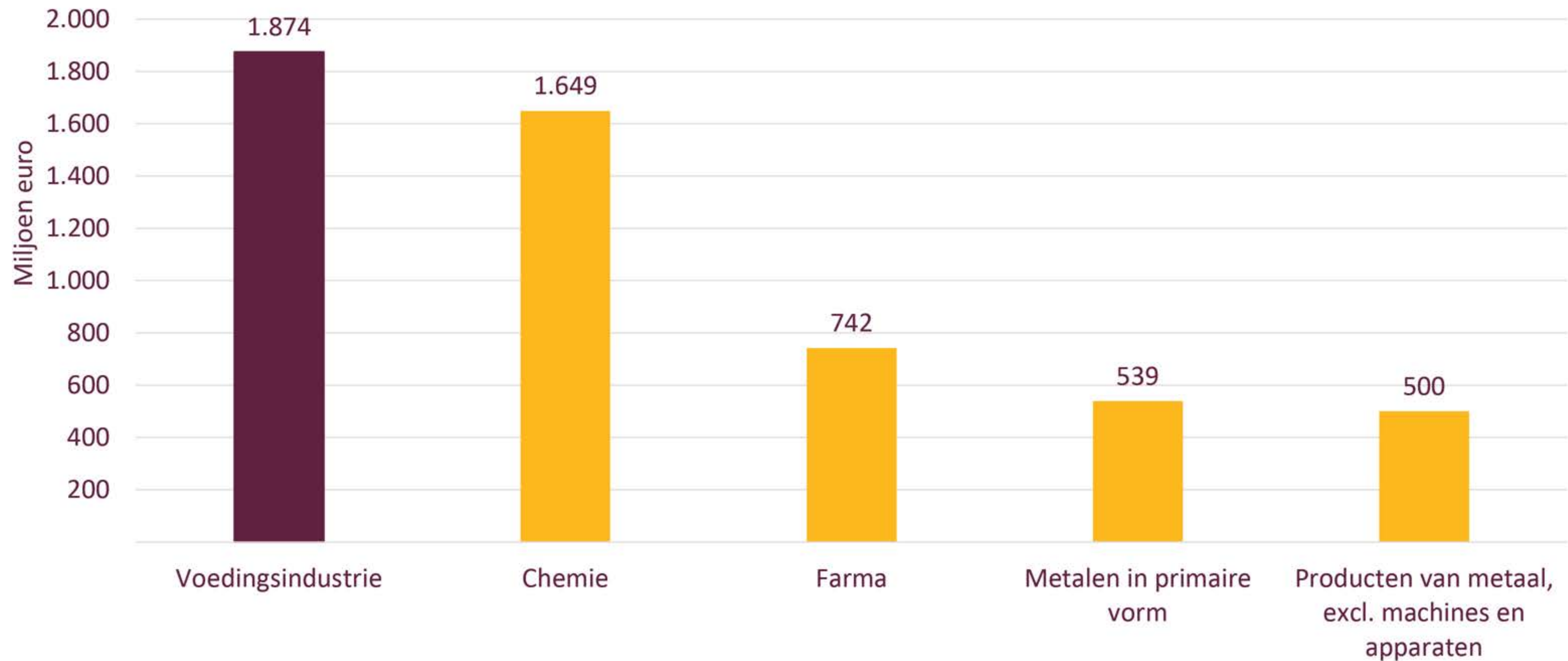
Evolutie van de tewerkstelling in volume (VTE)



Bron: RZS, eigen berekeningen



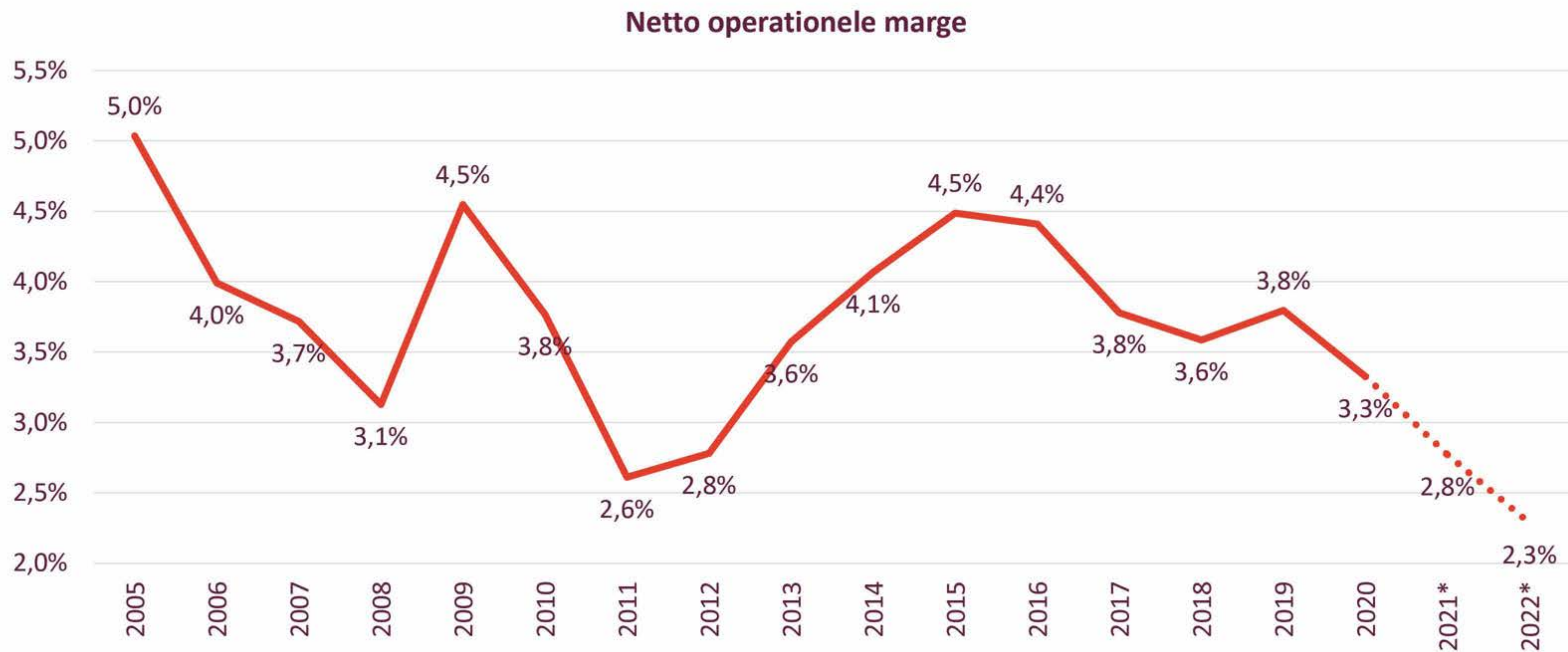
## De voedingsindustrie was ook in 2021 de topinvesteerder in de verwerkende industrie



Bron: Statbel



Maar kunnen we die investeringen volhouden met een rendabiliteit die zo zwaar onder druk staat?



Bron: NBB, Statbel, FAO, eigen berekeningen



Het antwoord is “neen”!  
(cijfers op basis van bevraging Fevia-leden)



19% van de bedrijven  
beoordeelden hun financiële  
situatie eind 2021 als “slecht”.  
Vandaag is dat bijna het dubbel  
(26% “slecht” en 10% “zeer  
slecht”)!)



Eén van de gevolgen is dat  
investerings neerwaarts worden  
herzien in 2022  
(voor 57% van de bedrijven).



De oorlog  
in Oekraïne werkt  
als brandversneller...



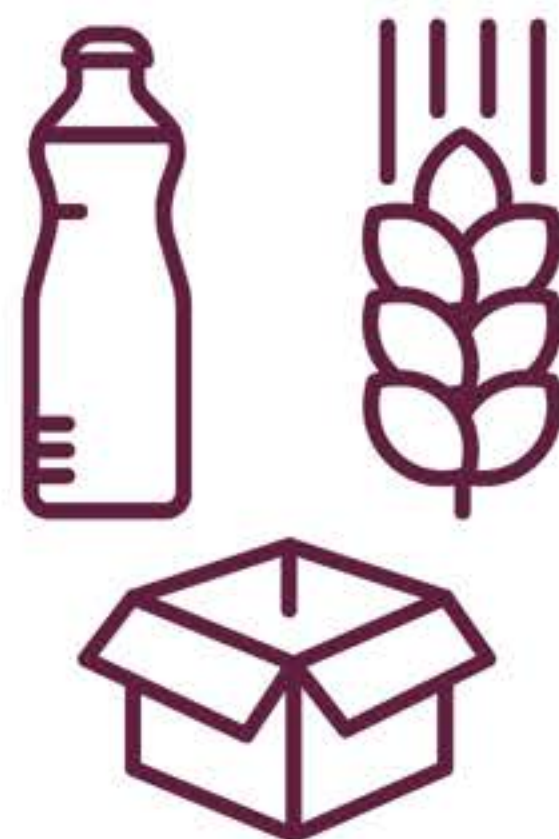
**Fevia**



## Tekorten aan grondstoffen (cijfers op basis van bevraging Fevia-leden)



De helft van de bedrijven heeft te maken met een verstoring van de bevoorrading.



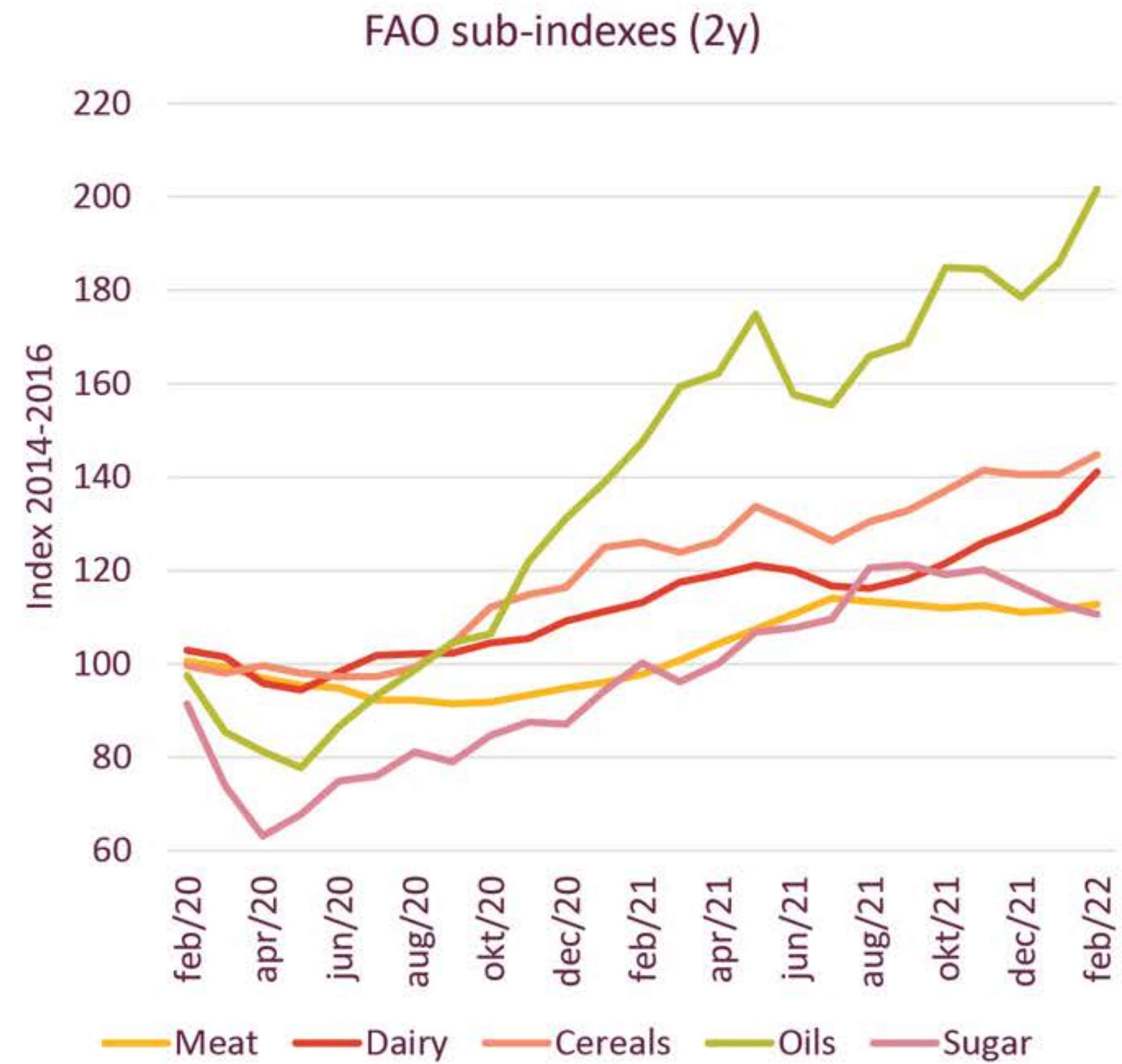
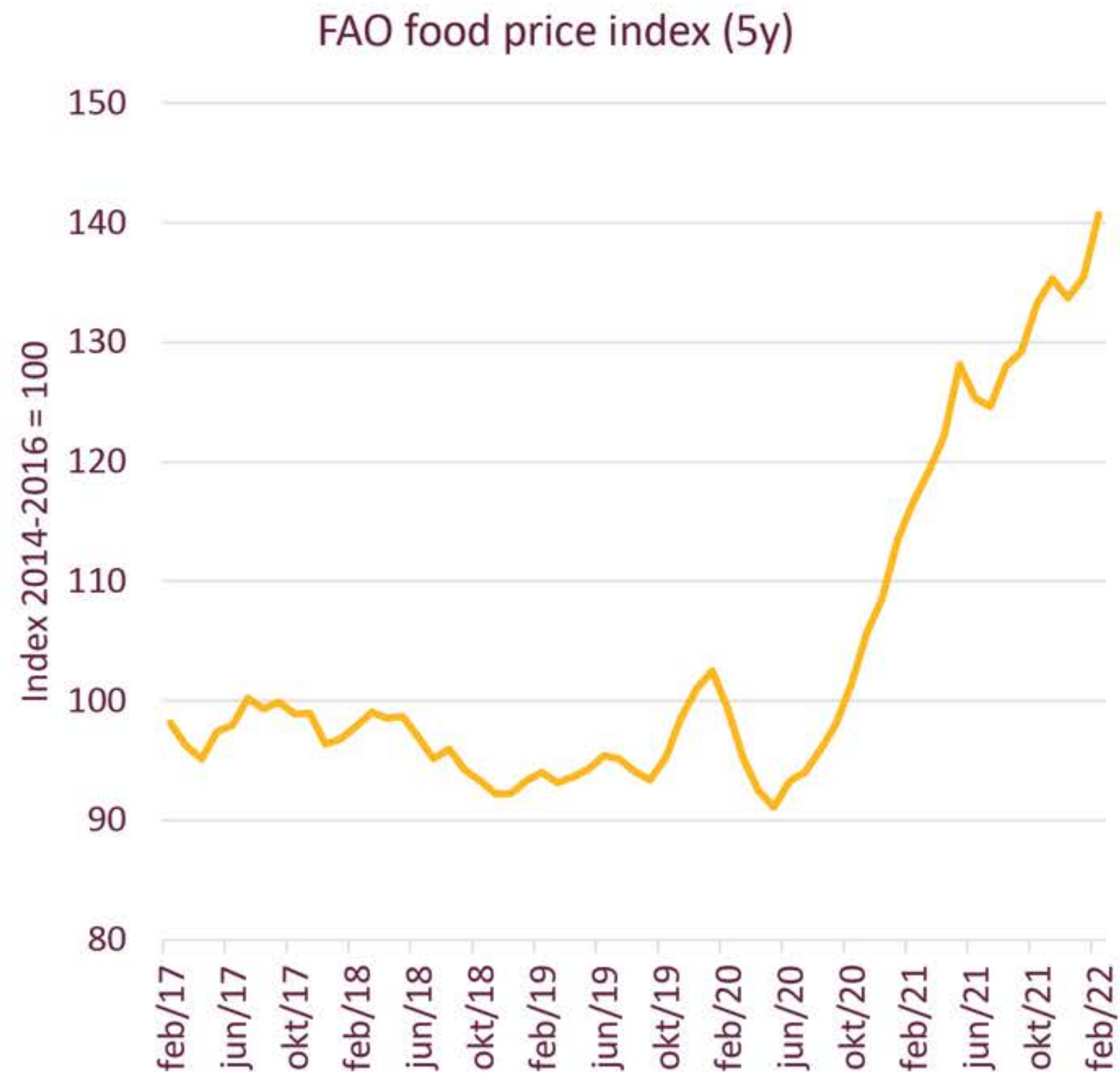
Een kwart verwacht dit zeer binnenkort: vooral zonnebloemolie, tarwe en verpakkingen



7 op de 10 bedrijven hebben of zullen moeten herformuleren



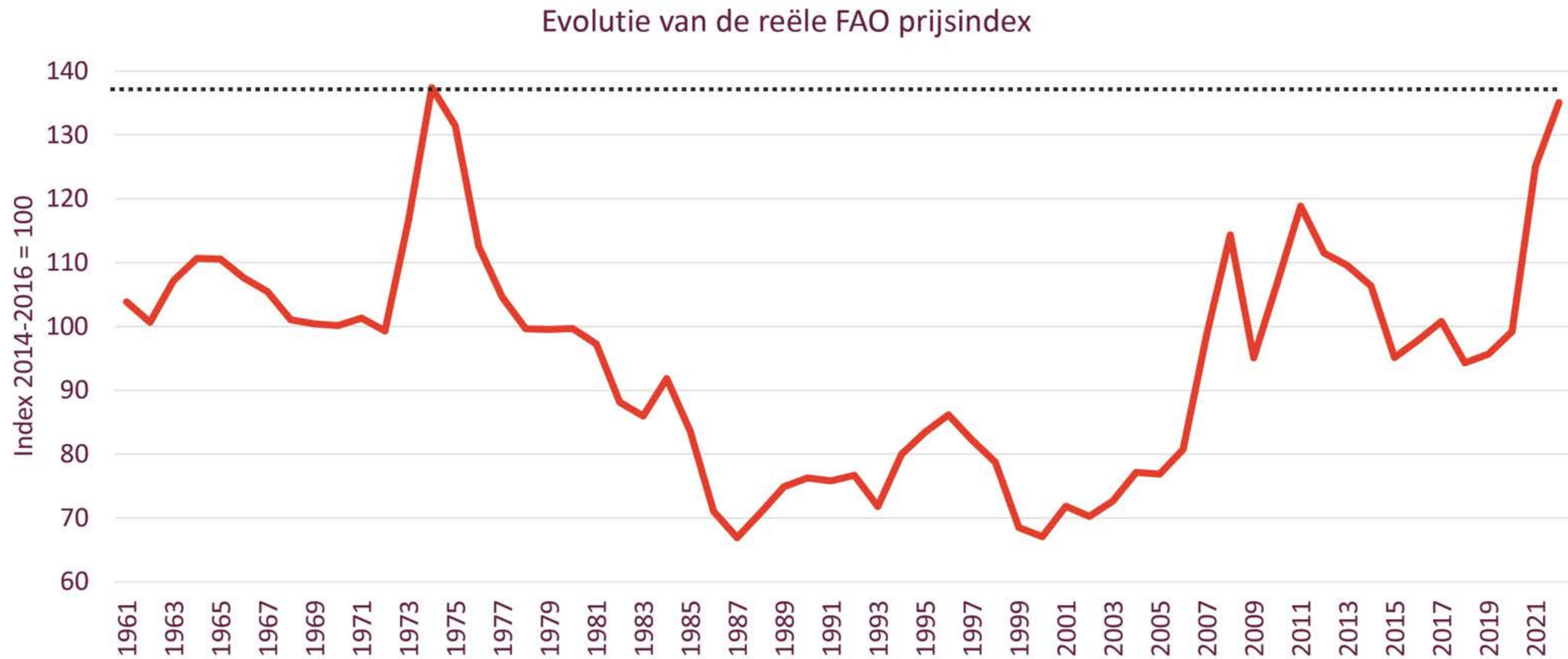
# Explosie van de productiekosten: voedingsgrondstoffen



Bron: FAO



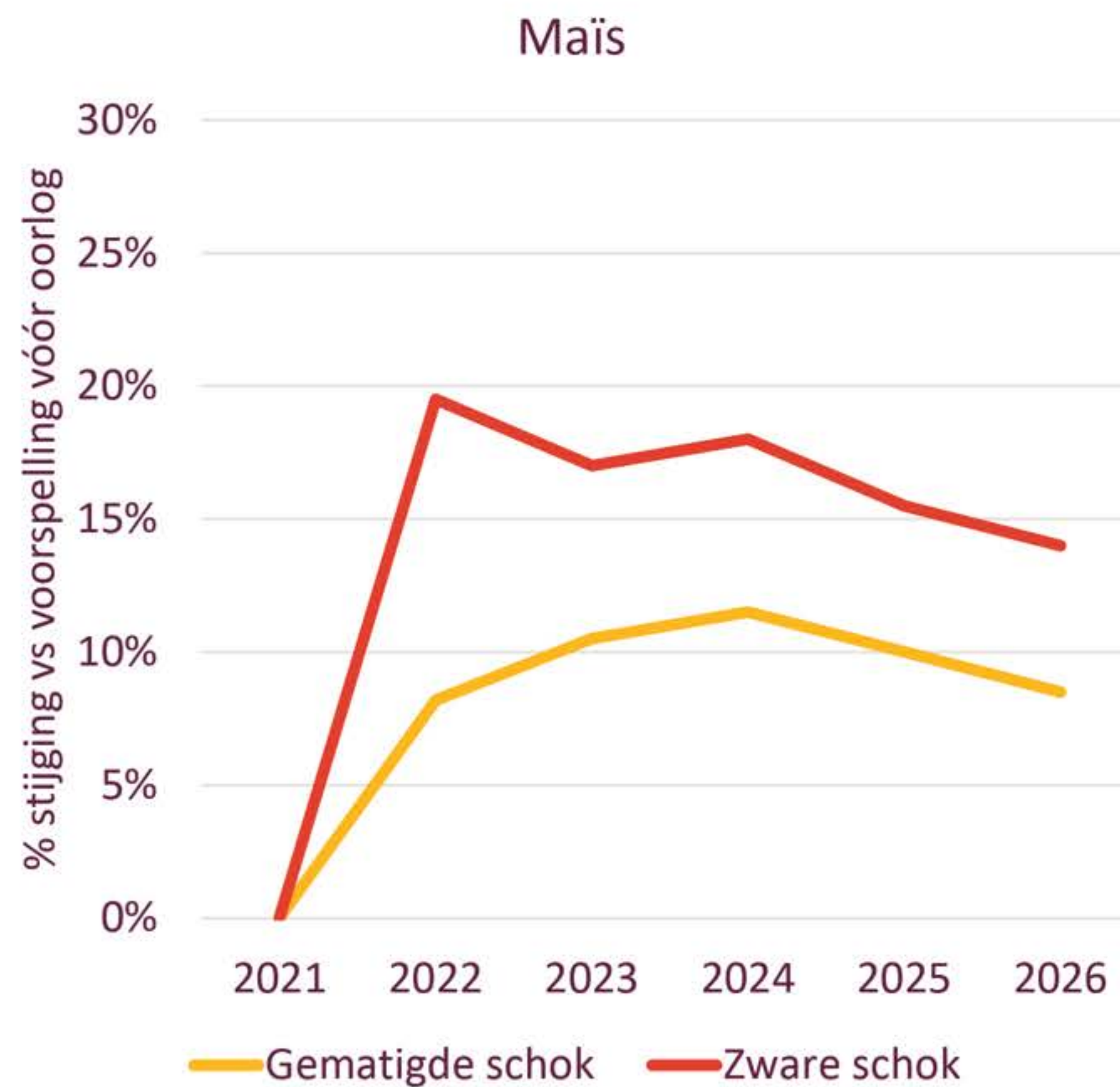
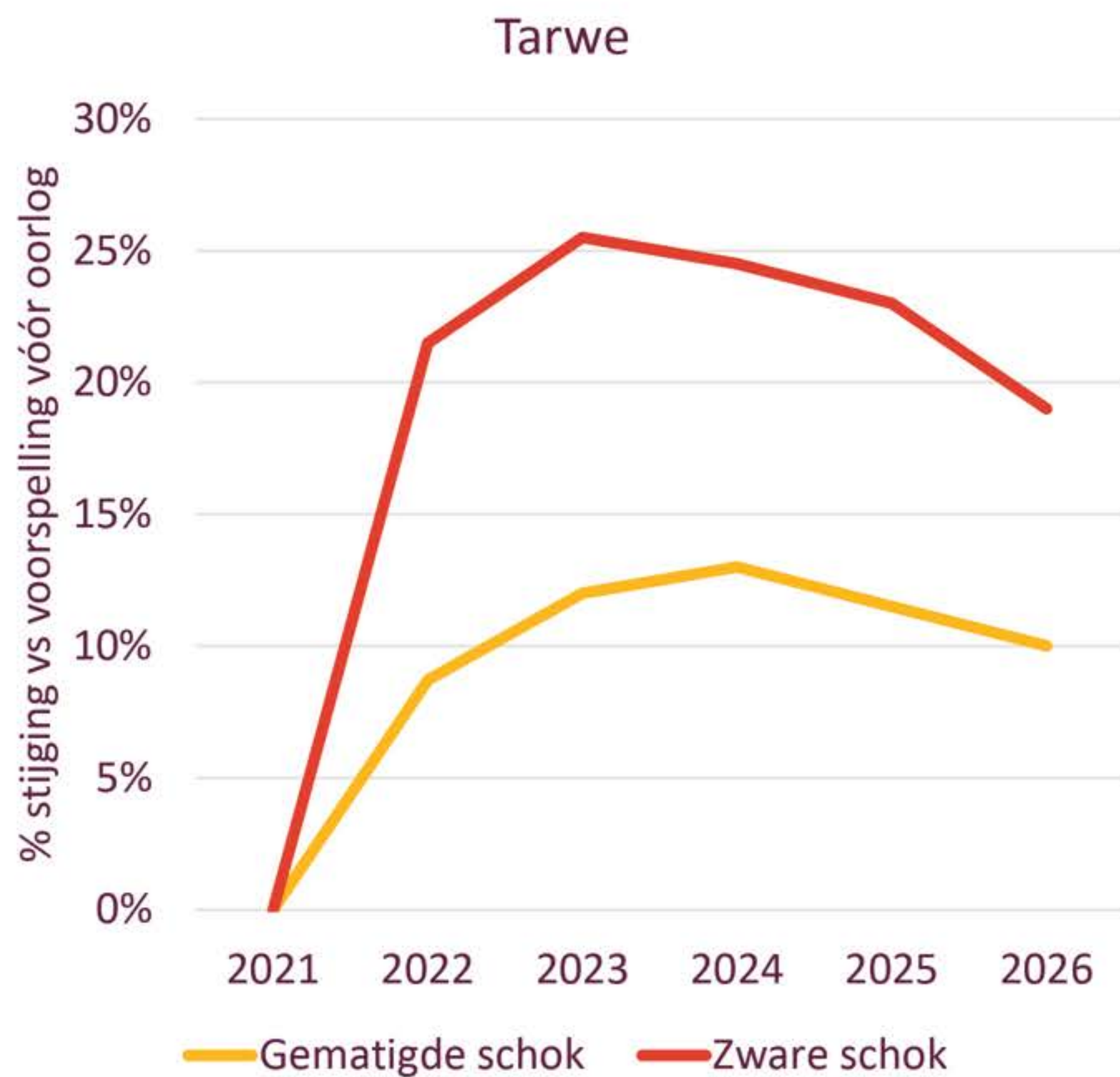
# De huidige prijsstijgingen voor grondstoffen zijn vergelijkbaar met die van de oliecrisis in de '70



Bron: FAO



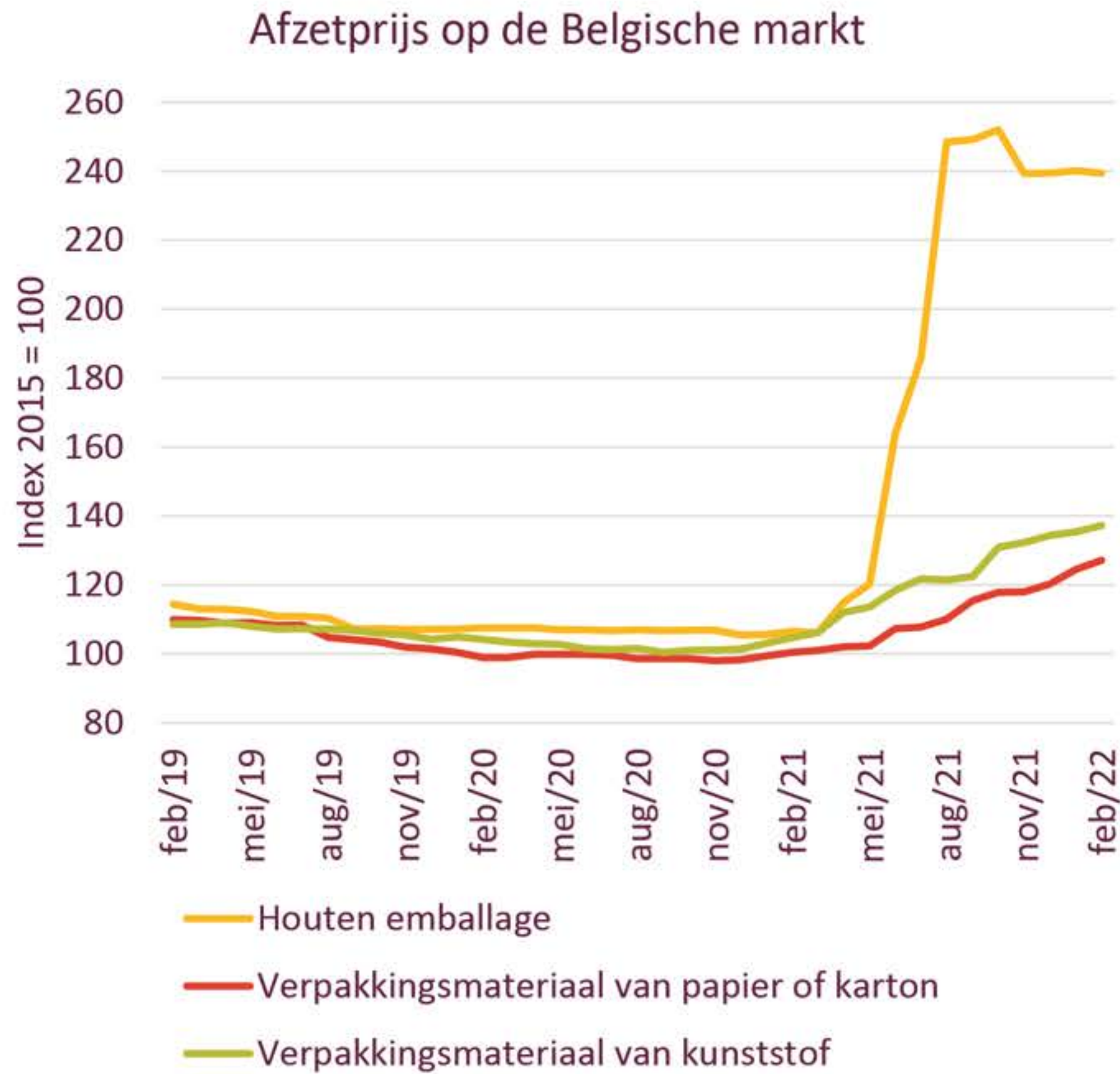
# En het lijkt erop dat de hoge grondstofprijzen nog jaren voelbaar zullen blijven



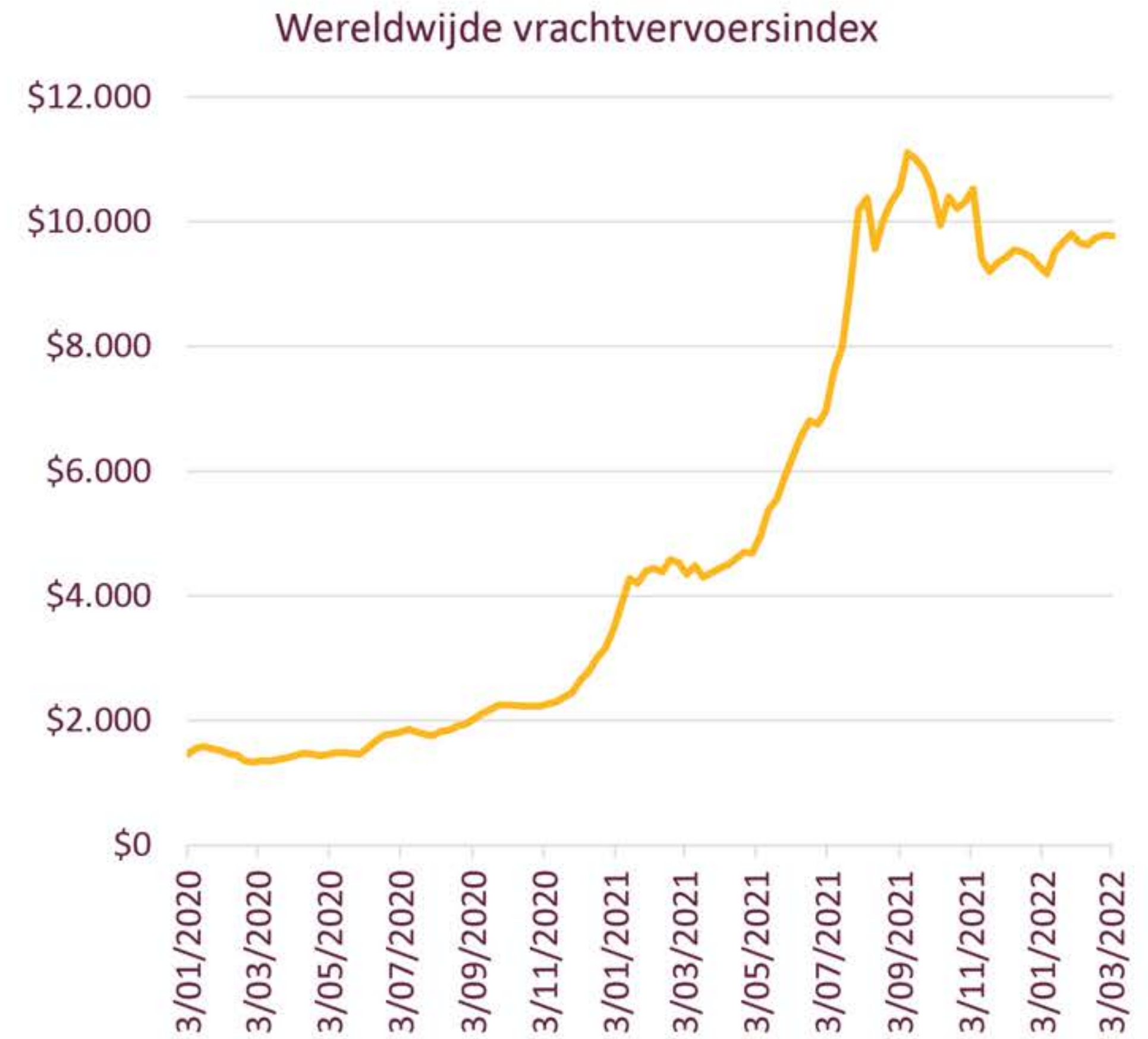
Bron: FAO



# Explosie van de productiekosten: verpakkingen en transport



Bron: Statbel



Bron: Freightos

**Fevia**



## Energiekosten wegen (te) zwaar voor onze bedrijven (cijfers op basis van bevraging Fevia-leden)



De voedselproductie is energie-intensief en 60% van de bedrijven heeft ten minste een gedeeltelijk variabel contract (elektriciteit en/of gas)



Bij de helft van de bedrijven is de elektriciteitsrekening op een jaar tijd minstens verdubbeld

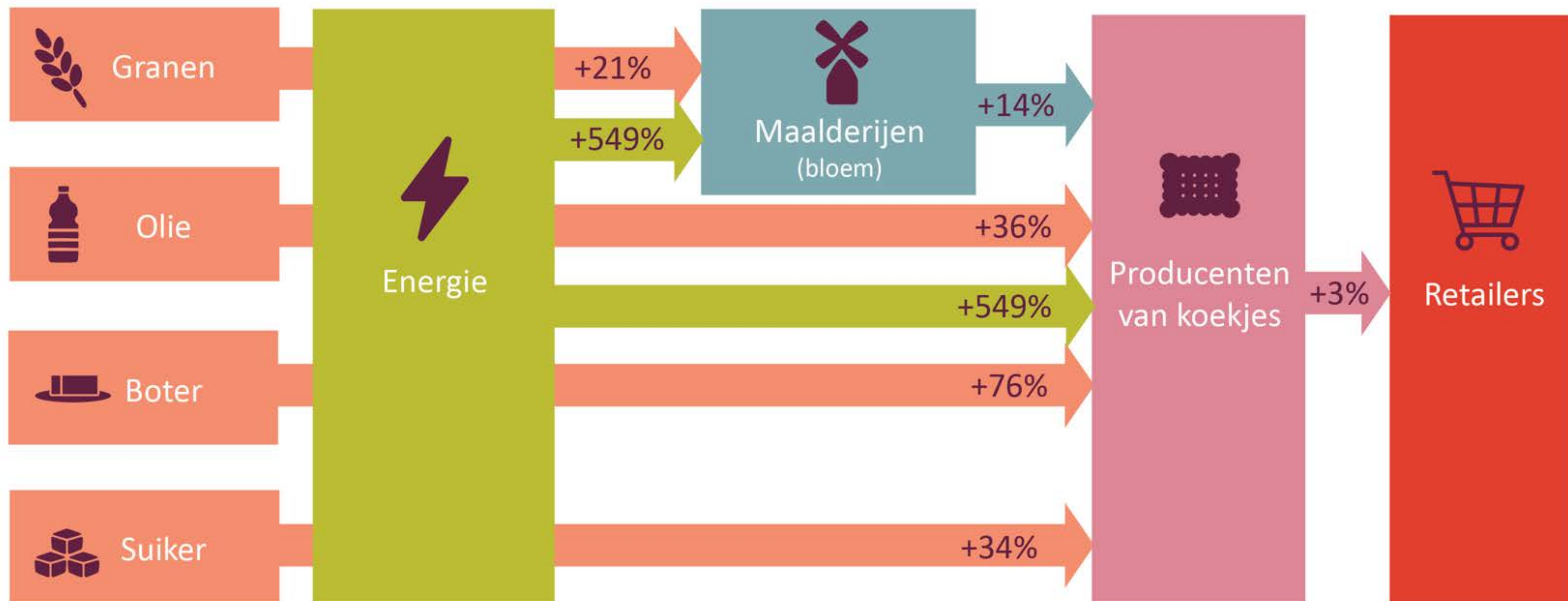


De gasrekening explodeert: 37% van de bedrijven heeft hun rekening zien verdrievoudigen



# Voedingsbedrijven zitten tussen hamer en aambeel

Concreet voorbeeld: koekjes (dec 2020 - dec 2021, dus nog vóór oorlog in Oekraïne!)



Bron: FAO, World Bank, Statbel



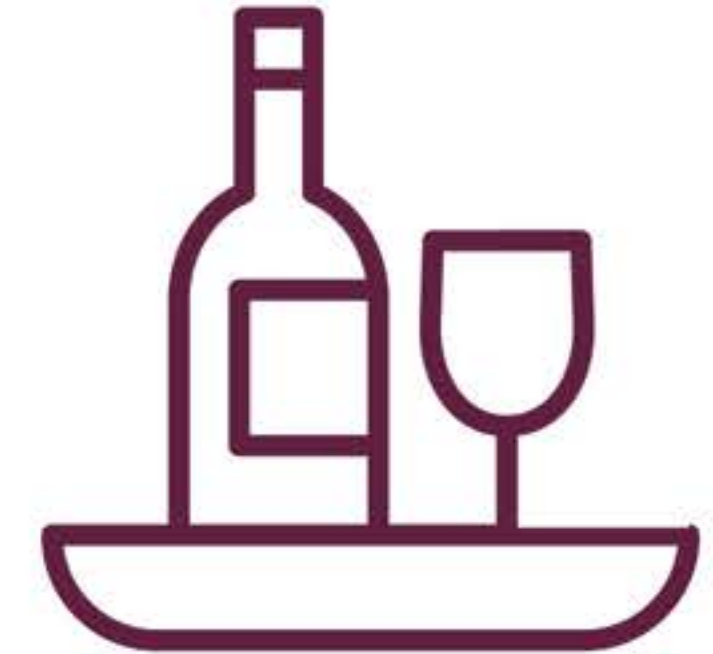
## Voedingsbedrijven krijgen kosten nauwelijks doorgerekend aan supermarktenketens (cijfers op basis van bevraging Fevia-leden)



- Driekwart van de voedingsbedrijven wil hun contracten met supermarkten heronderhandelen



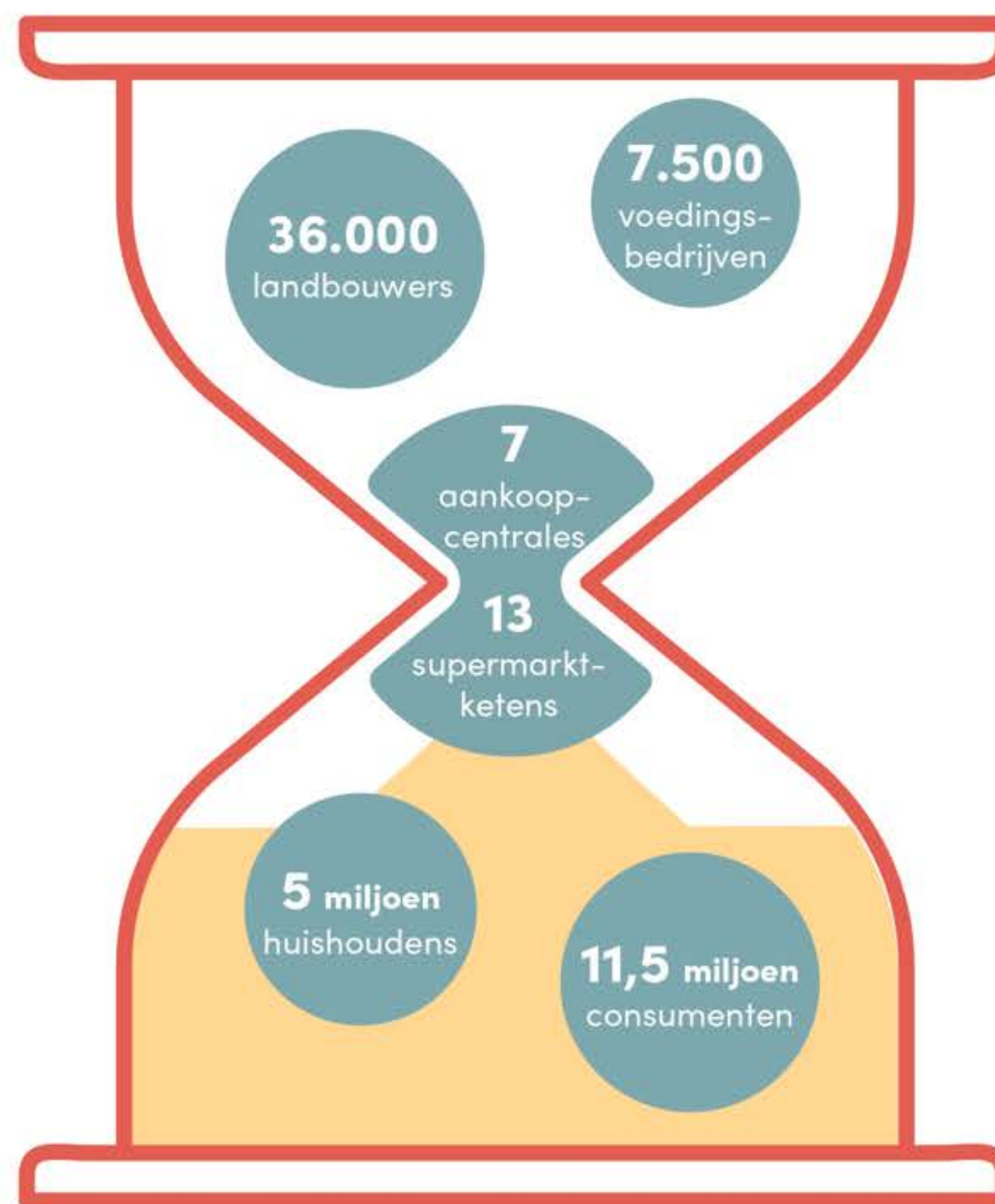
- Doorrekening van een deel van de kostenstijging naar de retailers is zeer moeilijk
  - 33% van de heronderhandelingsverzoeken werd geweigerd
  - 40% van de verzoeken zijn (nog) niet beantwoord
  - 28% kreeg een beperkte verhoging



- Contractheronderhandelingen gaan beter met de foodservice/horeca



# Supermarktketens hebben een disproportionele onderhandelingsmacht



Bron: Statbel (cijfers 2019),  
geciteerd door de SALV



**Fevia**



# Met die onderhandelingsmacht volgen ze niet altijd de regels van het spel...



- 80% van de voedingsbedrijven krijgt te maken met (dreigingen van) vergeldingsmaatregelen:
  - verwijdering van producten uit het assortiment (75%)
  - vermindering van de hoeveelheid bestelde producten (33%)
  - beëindiging van bepaalde diensten door de afnemer ten voordele van de leverancier (20%).
- Als gevolg van deze druk werden 8 op de 10 ondernemingen gedwongen minder gunstige voorwaarden te aanvaarden.



Intussen blijven ook  
de historische  
handicaps spelen...

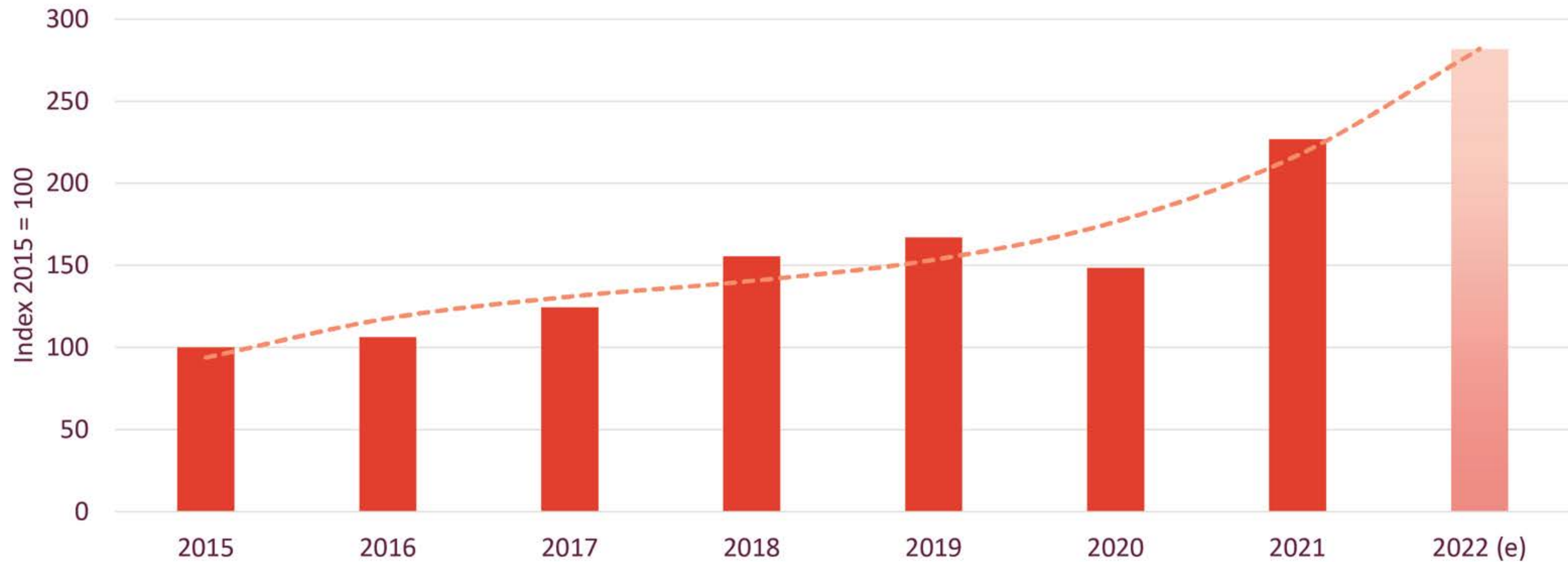


**Fevia**



# Tekort aan arbeidskrachten: aantal vacatures neemt exponentieel toe

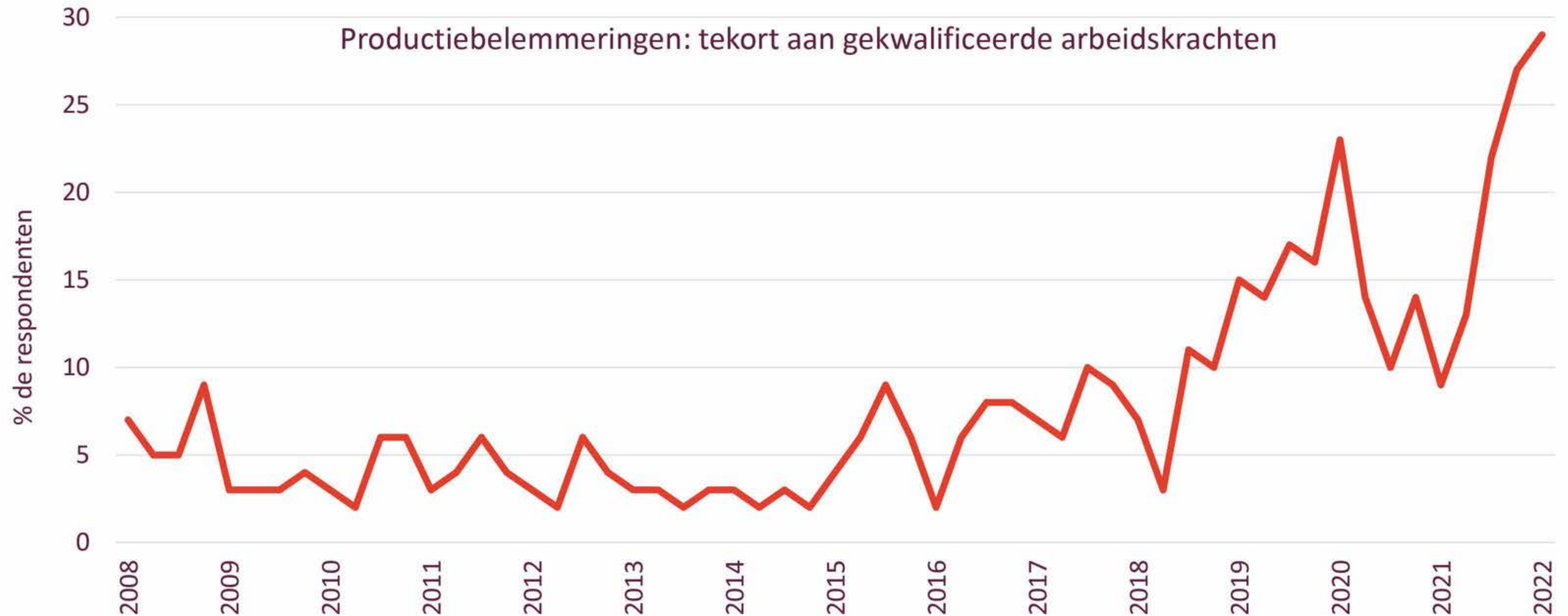
Evolutie van het aantal vacatures ontvangen door VDAB en FOREM  
(voedingsindustrie)



Bron: VDAB, FOREM, eigen berekeningen



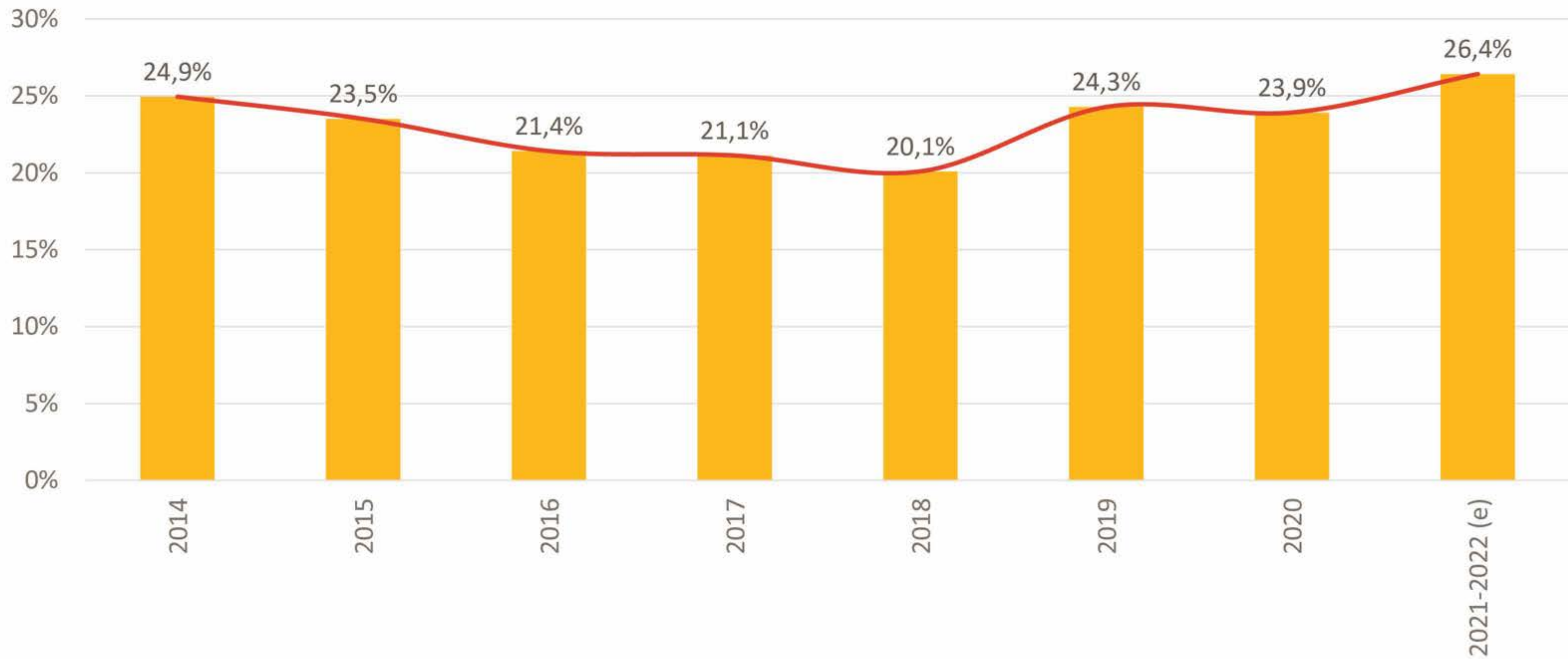
# De krapte op de arbeidsmarkt remt de potentiële groei voor 3 op de 10 voedingsbedrijven



Bron: NBB – Driemaandelijksse enquête over het productievermogen



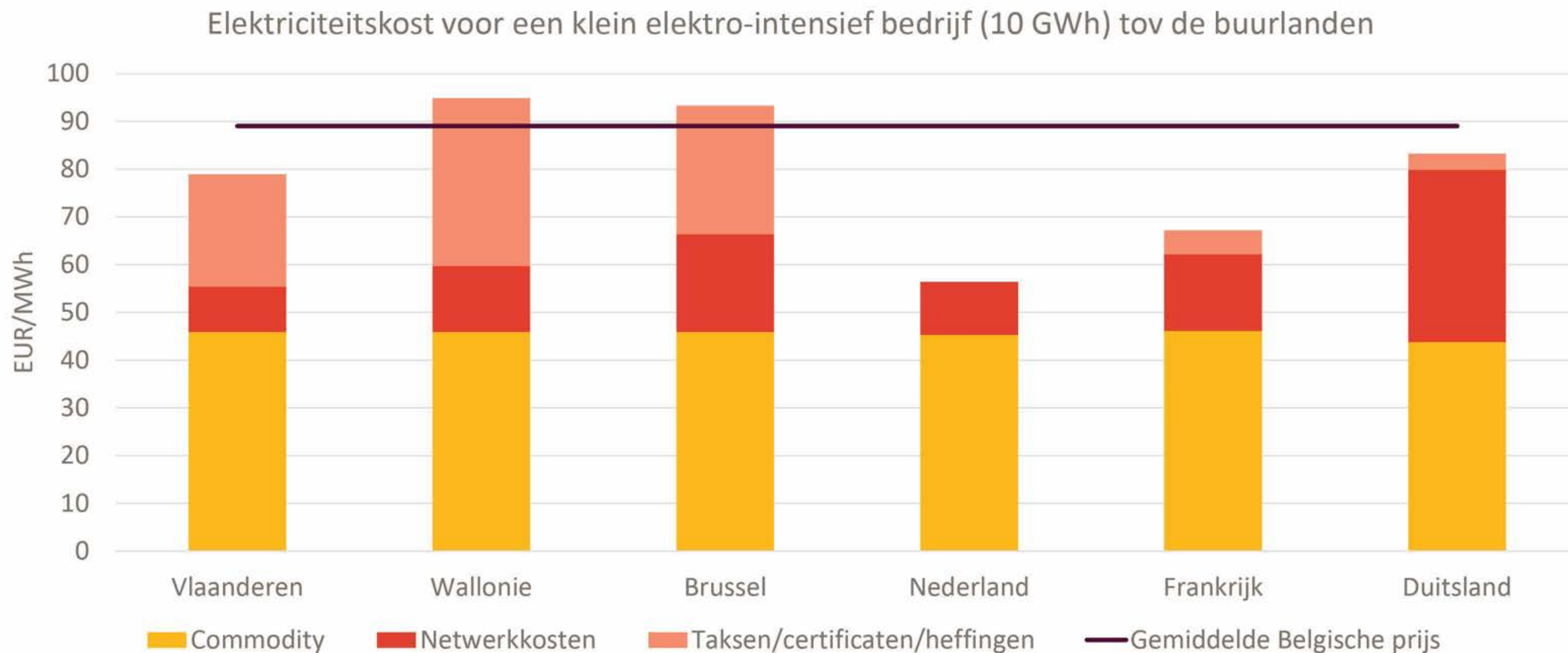
# Loonkostenhandicap: inflatie en automatische loonindexering doen de effecten van tax shift teniet



Bron: CRB, VBO (vooruitzichten)



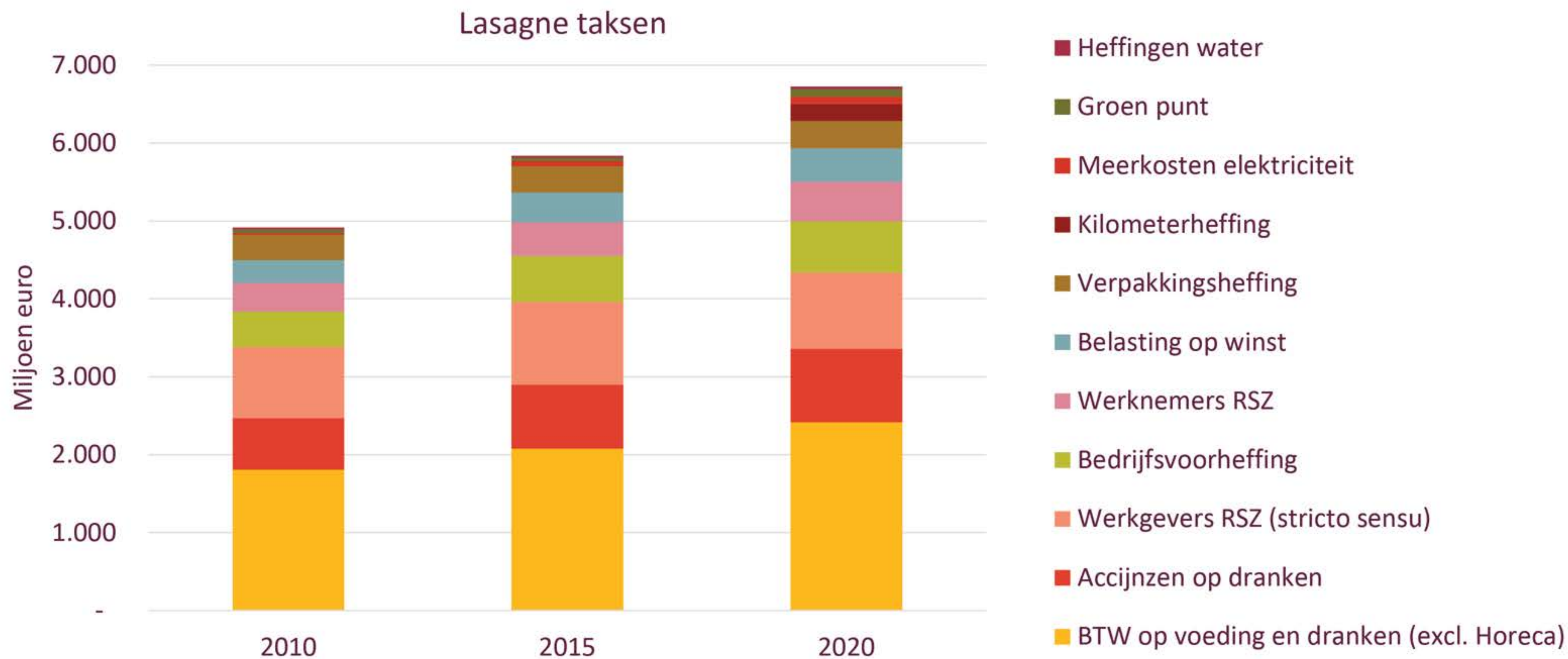
# Energiekostenhandicap: met taksen 7 x hoger dan in onze 3 buurlanden is onze finale elektriciteitsfactuur liefst 30% duurder



Bron: CREG



# Opeenstapeling van taksen: trop is te veel





Ons voorstel voor  
een nieuw contract  
om samen waarde  
te kunnen blijven  
creëren



Noodzakelijke voorwaarden voor een duurzame toekomst  
van de voedingsindustrie/keten in België

**Fevia**



# Hoe kunnen beleidsmakers ons voedingssysteem ook economisch duurzaam houden?



1. Hou onze voedingsbedrijven competitief
  - Concurrentiehandicaps afbouwen: loonkost, energie, fiscaliteit
  - Arbeidskrapte en mismatch oplossen: onderwijs/STEM, alternerend leren, activering, transitietrajecten
2. Biedt steun en flexibiliteit
  - Tijdelijke afwijkingen van de toepassing van de etiketteringswetgeving voor alternatieve grondstoffen
  - Tussenkost in de torenhoge energiekosten voor zwaar getroffen bedrijven
  - Stand-still: geen extra lasten, kosten en verplichtingen voor onze bedrijven



# Hoe kunnen beleidsmakers ons voedingssysteem ook economisch duurzaam houden?

3. Versterk het regelgevend kader voor correcte handelsrelaties in de voedingsketen
  - Hefbomen en waarborgen voor het in aanmerking nemen onvoorziene en sterke prijsstijgingen
  - Goede dialoog en samenwerking bevorderen: bereikbaarheid, vaste aanspreekpunten, duidelijke afspraken
  - Regelgeving “unfair trading practices” uitbreiden





# Hoe kunnen onze ketenpartners het voedingssysteem ook economisch duurzaam houden?

1. Flexibiliteit: herziening van contracten wegens onvoorziene en uitzonderlijke prijsverhogingen, geen logistieke boetes op laattijdige leveringen
2. Dialoog: wees aanspreekbaar, geef antwoord op vragen en voorstellen van onze bedrijven: meer dan ooit nood aan begrip en samenwerking!
3. Eerlijke handelspraktijken: geen misbruik van onderhandelingsmacht
4. Betaal de correcte prijs: een “race-to-the-bottom” zet de hele agrovoedingsketen onder druk en zet de waarde van voeding op de helling





## Wat is onze boodschap aan de consumenten?



1.

Kwaliteit, veiligheid, diversiteit, maatwerk, nieuwe behoeften, investeringen in innovatie en duurzaamheid vergen een correcte prijs.

2.

Voeding moet betaalbaar blijven, maar door enkel te focussen op de laagste prijs dreigt iedereen te verliezen: van boer tot consument.

3.

Wees fier op onze Belgische voeding en dranken: onze bedrijven leveren topkwaliteit en investeren in innovatie en duurzaamheid.





**food.be**  
Small country. Great food.

'**Food.be – Small country. Great food.**' is the promotional brand created by Fevia, the Belgian food and drink federation. Discover the quality, diversity and innovation of more than 1.200 Belgian food and drink companies on **food.be**



**f** **o** **o** **d**  
**f** **o** **r** **w** **a** **r** **d**  
innovation by the next generation

**Save the date**

27 avril 2022

Docks Dome, Bruxelles

**Fevia**